

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Цахир сумын Ерөнхий боловсролын сургуулийн 2024 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

Аудитын код: АРА-2025/95-НА-СТА-ТШЗ

Цахим хуудас:
www.open.audit.mn
Архангай аймаг
2025 он

Дарга, Тэргүүлэх аудитор Т.Байгалмаа
Утас: 7033-3141
Цахим хаяг: Baigalmaat@audit.gov.mn

Аудитын менежер Д.Нэргүйбаатар
Утас: 7033-2860
Цахим хаяг: Nerguibaatard@audit.gov.mn

Гэрээгээр аудит гүйцэтгэсэн
Бизкон аудит ХХК Архангай аймаг дахь салбар
Ахлах аудитор Ч.Анхбаяр
Утас: 8511-6555
Цахим хаяг: ankha964@gmail.com

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

Агуулга

1.ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ	3
2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ.....	5
2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан.....	5
2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан.....	5
2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан.....	7
2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан	8
2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан.....	9
5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ.....	10
5.1 Төлбөрийн акт.....	11
5.2 Зөвлөмж.....	11
6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ	11

Товчилсон үгийн жагсаалт

УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт
ТӨБЗГ	Төрийн өмчийн бодлого зохицуулалтын газар
БГАҮТХ	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж
БШУЯ	Боловсрол шинжлэх ухааны яам
ЕБС	Ерөнхий боловсролын сургууль
БШУГ	Боловсрол шинжлэх ухааны газар

1.ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ

**АРХАНГАЙ АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР**

Нутгийн захиргааны ордон, А корпус, 2 дугаар баг,
Эрдэнэбулган сум, Архангай аймаг, 65139,
Утас/Факс: (976) 7033 3141,
Цахим шуудан: arkhangai@audit.gov.mn

2025.02.25 № 97
танай _____-ны № _____-т

ЦАХИР СУМЫН ЕРӨНХИЙ
БОЛОВСРОЛЫН СУРГУУЛИЙН
ЗАХИРАЛ М.БАТСАЙХАН ТАНАА

Өөрчлөлтгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Архангай аймгийн Цахир сумын Ерөнхий боловсролын сургуулийн 2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Бидний дүгнэлтээр санхүүгийн тайлангууд нь 2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийн санхүүгийн байдал болон тайлант жилийн эцсээрх санхүүгийн үр дүн, мөнгөн гүйлгээ, төсвийн гүйцэтгэлийг бүх материаллаг талаар нь Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв илэрхийлсэн байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Тайлант онд тус Цахир сумын ерөнхий боловсролын сургууль нь 28,016.1 мянган төгрөгийн бараа материал, 79,005.9 мянган төгрөгийн үндсэн хөрөнгийг үнэ төлбөргүй хүлээн авсныг санхүүгийн тайланд тусгасан байна.

Аудитын гол асуудал

Төсвийн захирагчийн хэрэгжүүлэх "Ерөнхий боловсрол" хөтөлбөрийн хүрээнд үндсэн үйл ажиллагааны 13 арга хэмжээг санхүүжүүлэхээр улсын төсвөөс 1,917,709.2 мянган төгрөг, урсгал санхүүжилт орон нутгаас 144,630.2 мянган төгрөг, урьд оны үлдэгдлээс 120,822.9 мянган төгрөг, үйл ажиллагааны орлогоос 2,646.0 мянган төгрөг, нийт 2,194,808.3 мянган төгрөгийн санхүүжилтийг бүрдүүлж, төсвийн

зардлын нийт гүйцэтгэлээр 1,931,202.6 мянган төгрөг буюу 87.99 хувьтай зарцуулж, төрийн сангийн дансанд 216,261.7 мянган төгрөгийн үлдэгдэлтэй байна.

Бусад асуудлын хэсэг

Тус байгууллага нь 2024 оны гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөг 4 үндсэн зорилтын хүрээнд 101 арга хэмжээг хэрэгжүүлэхээр төлөвлөж, дэвшүүлсэн зорилт, төлөвлөсөн арга хэмжээний хэрэгжилтийг аймгийн БШУГ-аас 93.0 хувьтай үнэлсэн байна.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

Т.БАЙГАЛМАА

2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/ төгрөгөөр /

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	<u>227,066,159.82</u>	<u>346,255,889.36</u>
31	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	134,806,609.38	216,261,733.52
312	Банканд байгаа бэлэн мөнгө	134,806,609.38	216,261,733.52
3121	Төгрөг	134,806,609.38	216,261,733.52
31211	Төрийн сангийн харилцах	134,806,609.38	216,261,733.52
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	92,259,550.44	129,994,155.84
351	Түүхий эд материал	55,473,466.00	78,158,530.00
35110	Тусгай зориулалттай материал	55,473,466.00	78,158,530.00
354	Хангамжийн материал	36,786,084.44	51,835,625.84
35410	Бичиг хэргийн материал	9,161,309.44	5,740,115.00
35420	Аж ахуйн материал	22,833,207.00	24,487,747.00
35440	Түлш, шатах тослох материал	2,606,200.00	10,646,000.00
35450	Барилгын засварын материал	1,710,500.00	500,500.00
35460	Хүнсний материал	474,868.00	688,360.00
35470	Бусад хангамжийн материал		9,772,903.84
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	<u>698,754,889.87</u>	<u>714,548,809.76</u>
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	698,754,889.87	714,548,809.76
392	Биет хөрөнгө	667,226,139.87	680,395,059.76
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	687,958,434.00	702,912,040.00
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	-325,158,694.14	-336,453,723.71
39205	Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	265,588,597.00	292,409,146.00
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	-81,374,493.10	-85,336,978.73
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	88,621,136.10	72,346,604.14
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	-30,811,904.20	-27,964,731.08
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	46,363,680.00	41,639,680.00
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	-16,629,472.29	-18,819,840.36
39217	Ном	32,668,856.50	39,662,863.50
393	Биет бус хөрөнгө	31,528,750.00	34,153,750.00
39301	Программ хангамж	1,500,000.00	4,500,000.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	-1,031,250.00	-1,406,250.00
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	31,060,000.00	31,060,000.00
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	<u>925,821,049.69</u>	<u>1,060,804,699.12</u>
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	<u>925,821,049.69</u>	<u>1,060,804,699.12</u>
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	925,821,049.69	1,060,804,699.12
511	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	498,336,056.68	498,336,056.68
51101	Өмч: - төрийн	498,336,056.68	498,336,056.68
512	Хуримтлагдсан үр дүн	375,580,361.85	511,938,845.28
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	375,580,361.85	376,955,195.85
51220	Тайлант үеийн үр дүн		134,983,649.43
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	51,904,631.16	50,529,797.16
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	<u>925,821,049.69</u>	<u>1,060,804,699.12</u>

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/ төгрөгөөр /

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	1,500,867,171.94	2,171,091,785.24

**Архангай аймгийн Цахир сумын Ерөнхий боловсролын сургуулийн 2024 оны санхүүгийн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан**

12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	91,079,471.94	108,752,385.24
120	Нийтлэг татварын бус орлого	91,079,471.94	108,752,385.24
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	70,829,706.00	1,730,300.00
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	1,849,200.00	1,415,300.00
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	280,000.00	315,000.00
1200045	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого	68,700,506.00	-
120017	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого-Үндсэн хөрөнгө	15,283,856.50	79,005,961.40
120018	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого-Бараа материал	4,965,909.44	28,016,123.84
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	1,409,787,700.00	2,062,339,400.00
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	1,348,146,200.00	1,917,709,200.00
131001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	1,348,146,200.00	1,917,709,200.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	61,641,500.00	144,630,200.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	61,641,500.00	144,630,200.00
2	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	1,313,428,179.55	2,018,765,729.83
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,313,428,179.55	2,018,765,729.83
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,212,041,630.55	1,873,699,512.83
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	905,404,570.00	1,426,307,235.00
210101	Үндсэн цалин	621,772,090.23	848,317,654.00
210102	Нэмэгдэл	213,186,343.77	455,410,442.00
210104	Урамшуулал	70,446,136.00	122,579,139.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	118,944,302.48	178,921,685.22
210201	Тэтгэврийн даатгал	77,743,713.56	122,207,584.79
210202	Тэтгэмжийн даатгал	9,122,186.93	14,365,753.28
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	7,306,223.19	7,466,818.07
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	7,432,552.77	7,014,061.62
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	17,339,626.03	27,867,467.46
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	35,774,351.00	68,620,608.00
210301	Гэрэл, цахилгаан	5,183,375.00	7,744,908.00
210302	Түлш, халаалт	29,950,976.00	57,875,700.00
210303	Цэвэр, бохир ус	640,000.00	3,000,000.00
2105	Норматив зардал	28,179,200.00	25,292,618.00
210502	Хоол, хүнс	28,179,200.00	25,292,618.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	11,648,900.00	12,605,685.00
210604	Урсгал засвар	11,648,900.00	12,605,685.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	5,676,430.00	16,687,135.64
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	1,849,200.00	1,415,300.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	3,827,230.00	15,271,835.64
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	106,413,877.07	145,264,545.97
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	27,818,266.00	33,470,314.44
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	8,851,858.00	16,210,156.00
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	69,743,753.07	95,584,075.53
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	101,386,549.00	145,066,217.00

**Архангай аймгийн Цахир сумын Ерөнхий боловсролын сургуулийн 2024 оны санхүүгийн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан**

2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	92,000,200.00	93,654,250.00
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	60,322,500.00	62,315,650.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	31,677,700.00	31,338,600.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	9,386,349.00	51,411,967.00
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	9,386,349.00	51,411,967.00
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)	187,438,992.39	152,326,055.41
225	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН	271,610,394.86	17,342,405.98
225001	Үндсэн хөрөнгө худалдсаны гарз	268,098,873.86	-
225005	Үнэ төлбөргүй гарсан зардал	3,511,521.00	-
225010	Үнэ төлбөргүй гарсан зардал-Үндсэн хөрөнгө		17,342,405.98
4	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ҮР ДҮН (4)=(145-225)	-271,610,394.86	17,342,405.98
5	НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)	-84,171,402.47	134,983,649.43

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/ төгрөгөөр /

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)	1,411,916,900.00	2,064,069,700.00
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	2,129,200.00	1,730,300.00
120	Нийтлэг татварын бус орлого	2,129,200.00	1,730,300.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	2,129,200.00	1,730,300.00
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	1,849,200.00	1,415,300.00
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	280,000.00	315,000.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	1,409,787,700.00	2,062,339,400.00
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	1,348,146,200.00	1,917,709,200.00
131001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	1,348,146,200.00	1,917,709,200.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	61,641,500.00	144,630,200.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	61,641,500.00	144,630,200.00
2	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)	1,249,452,716.48	1,932,900,135.86
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,249,452,716.48	1,932,900,135.86
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,147,876,367.48	1,787,064,568.86
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	911,111,905.00	1,426,307,235.00
210101	Үндсэн цалин	621,772,090.23	848,317,654.00
210102	Нэмэгдэл	213,186,343.77	455,410,442.00
210104	Урамшуулал	76,153,471.00	122,579,139.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	113,236,967.48	178,921,685.22
210201	Тэтгэврийн даатгал	77,722,122.16	122,207,584.79
210202	Тэтгэмжийн даатгал	9,143,778.33	14,365,753.28
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	7,306,223.19	7,466,818.07
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	1,725,217.77	7,014,061.62
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	17,339,626.03	27,867,467.46
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	37,480,551.00	77,331,408.00
210301	Гэрэл, цахилгаан	5,183,375.00	7,744,908.00
210302	Түлш, халаалт	31,657,176.00	65,915,500.00
210303	Цэвэр, бохир ус	640,000.00	3,671,000.00
2105	Нормативт зардал	28,084,590.00	24,736,760.00

**Архангай аймгийн Цахир сумын Ерөнхий боловсролын сургуулийн 2024 оны санхүүгийн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан**

210502	Хоол, хүнс	28,084,590.00	24,736,760.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	14,774,600.00	14,566,385.00
210604	Урсгал засвар	14,774,600.00	14,566,385.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	9,093,030.00	17,723,135.64
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	1,849,200.00	1,415,300.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	7,243,830.00	16,307,835.64
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	34,094,724.00	47,477,960.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	21,966,200.00	33,982,860.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	12,128,524.00	13,495,100.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	101,576,349.00	145,835,567.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	92,190,000.00	94,423,600.00
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	60,512,300.00	63,085,000.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	31,677,700.00	31,338,600.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	9,386,349.00	51,411,967.00
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	9,386,349.00	51,411,967.00
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (3)=(1)-(2)	<u>162,464,183.52</u>	<u>131,169,564.14</u>
5	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (5)	50,169,000.00	49,714,440.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	50,169,000.00	49,714,440.00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	50,169,000.00	49,714,440.00
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	50,169,000.00	49,714,440.00
6	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (6)=(4)-(5)	<u>(50,169,000.00)</u>	<u>(49,714,440.00)</u>
8	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (8)=(3)+(6)+(7)	112,295,183.52	81,455,124.14
9	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		134,806,609.38
10	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл		216,261,733.52

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/ төгрөгөөр /

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооны нийт дүн
D01	2024 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	498,336,06.68	51,904,631.16	375,580,361.85	925,821,049.69
D02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	-	-	1,374,834.00	1,374,834.00
D04	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт, бууралт	-	1,374,834.00	-	1,374,834.00
D08	Тайлант үеийн үр дүн	-	-	134,983,649.43	134,983,649.43
D09	2024 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	498,336,056.68	50,529,797.16	511,766,289.72	1,060,632,143.56

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/ төгрөгөөр /

Эдийн засгийн ангилал	Үзүүлэлт	Тайлант оны			
		Батлагдсан төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Харьц уулалт
2	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	2,194,808,300.00	1,931,202,608.86	263,605,691.14	88.0
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	2,194,808,300.00	1,931,202,608.86	263,605,691.14	88.0
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	2,095,411,800.00	1,836,779,008.86	258,632,791.14	87.7
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	1,569,699,900.00	1,426,307,235.00	143,392,665.00	90.9
210101	Үндсэн цалин	947,508,500.00	848,317,654.00	99,190,846.00	89.5
210102	Нэмэгдэл	518,064,700.00	455,410,442.00	62,654,258.00	87.9
210104	Урамшуулал	104,126,700.00	122,579,139.00	-18,452,439.00	117.7
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	196,212,400.00	178,921,685.22	17,290,714.78	91.2
210201	Тэтгэврийн даатгал	133,424,500.00	122,207,584.79	11,216,915.21	91.6
210202	Тэтгэмжийн даатгал	15,697,000.00	14,365,753.28	1,331,246.72	91.5
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	7,848,400.00	7,466,818.07	381,581.93	95.1
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	7,848,400.00	7,014,061.62	834,338.38	89.4
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	31,394,100.00	27,867,467.46	3,526,632.54	88.8
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	126,630,200.00	77,331,408.00	49,298,792.00	61.1
210301	Гэрэл, цахилгаан	17,028,900.00	7,744,908.00	9,283,992.00	45.5
210302	Түлш, халаалт	95,951,300.00	65,915,500.00	30,035,800.00	68.7
210303	Цэвэр, бохир ус	13,650,000.00	3,671,000.00	9,979,000.00	26.9
2105	Норматив зардал	41,348,300.00	24,736,760.00	16,611,540.00	59.8
210502	Хоол, хүнс	41,348,300.00	24,736,760.00	16,611,540.00	59.8
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	18,000,000.00	15,886,825.00	2,113,175.00	88.3
210604	Урсгал засвар	18,000,000.00	15,886,825.00	2,113,175.00	88.3
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	36,347,400.00	24,004,535.64	12,342,864.36	66.0
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	2,331,000.00	1,415,300.00	915,700.00	60.7
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	34,016,400.00	22,589,235.64	11,427,164.36	66.4
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	107,173,600.00	89,590,560.00	17,583,040.00	83.6
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	92,508,700.00	74,926,460.00	17,582,240.00	81.0
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	14,664,900.00	14,664,100.00	800.00	100.0
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	99,396,500.00	94,423,600.00	4,972,900.00	95.0
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	99,396,500.00	94,423,600.00	4,972,900.00	95.0
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	68,057,900.00	63,085,000.00	4,972,900.00	92.7

**Архангай аймгийн Цахир сумын Ерөнхий боловсролын сургуулийн 2024 оны санхүүгийн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан**

213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	31,338,600.00	31,338,600.00	-	100.0
	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	2,194,808,300.00	2,012,657,733.00	182,150,567.00	91.7
1310	УЛСЫН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	1,917,709,200.00	1,917,709,200.00	-	100.0
131001	Улсын төсвөөс санхүүжих	1,917,709,200.00	1,917,709,200.00	-	100.0
1320	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	144,630,200.00	93,218,233.00	51,411,967.00	64.5
132001	Орон нутгийн төсвөөс	144,630,200.00	93,218,233.00	51,411,967.00	64.5
120004	ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС	132,468,900.00	1,730,300.00	130,738,600.00	1.3
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	2,331,000.00	1,415,300.00	915,700.00	60.7
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	315,000.00	315,000.00	-	100.0
1200043	Урьд оны үлдэгдлээс санхүүжих	129,822,900.00		129,822,900.00	0.0
4	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		134,806,609.38	-	134,806,609.38
5	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл		216,261,733.52	-	216,261,733.52
62	АЖИЛЛАГСДЫН ТОО	55	55	0	100
620001	Удирдах ажилтан	4	4	0	100
620002	Гүйцэтгэх ажилтан	33	33	0	100
620003	Үйлчлэх ажилтан	18	18-	0	100
620004	Гэрээт ажилтан			0	100
63	СУРАЛЦАГЧДЫН ТОО (ЖИЛИЙН ДУНДЖААР)	505	569	0	100
630	ЕРӨНХИЙ БОЛОВСРОЛЫН СУРГУУЛЬД СУРАЛЦАГЧИД	505	569	0	100

5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Аудитаар алдаа¹ илрээгүй.

Аудитаар нийт 50,361.9 мянган төгрөгийн 2 зөрчил² илэрснээс, 647.5 мянган төгрөгийн төсөвт төвлөрүүлэх 1 төлбөрийн акт, 49,714.4 мянган төгрөгийн зөрчлийг таслан зогсоож, арилгуулах 1 албан шаардлага хүргүүлээ.

Аудитаар залруулагдаагүй 2 зөрчилтэй асуудлын материаллаг алдаа зөрчил 647.5 мянган төгрөг, материаллаг бус алдаа зөрчил нь 49,714.4 мянган төгрөг бөгөөд тогтоосон материаллаг байдлын дүн 15,363.6 мянган төгрөгөөс материаллаг 647.5 мянган төгрөгийн алдаа зөрчлөөс бага байгаа тул **Өөрчлөлтгүй** дүгнэлт өглөө.

¹ Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулах, буруу тусган илэрхийлэх, үүнд, математик үйлдлийн алдаа, НББ-ийн бодлогыг мөрдөхөд гарсан алдаа, бодит байдлыг буруу тайлбарласан /буруу ойлгосон/, хайнга хандсан /мартсан, тэмдэглээгүй орхисон/,

² Хүчин төгөлдөр үйлчилж буй хууль тогтоомжид харшлах байгууллага, түүний удирдлага, байгууллагад ажилладаг бусад хувь хүний санаатай болон санамсаргүй үйлдэл, эс үйлдэл.

5.1 Төлбөрийн акт

5.1.1 Авто машины шатахууны жолоочийн тооцооны хуудас шаардах хуудас нотлох баримтгүй 647.5 мянган төгрөгийн шатахуун зарцуулсан зөрчил илэрлээ.

Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 13 дугаар зүйлийн 13.5 "Анхан шатны баримтад түүнийг үйлдсэн, зөвшөөрсөн буюу шалгасан ажилтан гарын үсэг зурж, тамга, тэмдэг дарснаар уг баримт хүчин төгөлдөр болно. Цахим хэлбэрээр бүрдүүлсэн анхан шатны баримт нь цахим гарын үсгээр баталгаажсан байна.", 13.6. "Анхан шатны баримтын үнэн зөвийг түүнийг үйлдсэн, зөвшөөрсөн, шалгаж хүлээн авсан ажилтан хариуцна." 13.7. "Анхан шатны баримтын бүрдэлгүй ажил, гүйлгээг бүртгэх, санхүүгийн тайланд тусгахыг хориглоно." гэсэн заалтуудыг зөрчсөн байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Төсөвт төвлөрүүлэх төлбөрийн акт тогтоолоо.

5.2 Зөвлөмж

Цаашид анхаарах асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлын дарааллаар эрэмбэлэн харуулав. Үүнд:

1. Худалдан авах ажиллагаатай холбоотой.

Илрүүлэлт: Тайлант онд 24,439.8 мянган төгрөгийн үндсэн хөрөнгийг шууд гэрээгээр худалдан авсан байна.

Энэ нь Төрийн болон орон нутгийн өмч хөрөнгөөр бараа, ажил үйлчилгээ худалдан авах тухай хуулийн 10.1.Захиалагч тендер шалгаруулалтыг энэ хуулийн Дөрөвдүгээр бүлэгт заасан аргаар зохион байгуулна., 34 дүгээр зүйлийн 34.1-д "Захиалагч нийт төсөвт өртөг нь харьцуулалтын аргаар худалдан авч болох төсөвт өртгийн дээд хязгаараас хэтрээгүй бараа, ажил, үйлчилгээний тендер шалгаруулалтыг харьцуулалтын аргаар цахим системд үнийн санал дуудаж зохион байгуулж болно."48.2.1.худалдан авах ажиллагааг батлагдсан төсөвт багтаан хуульд заасан хугацаанд зохион байгуулах; Засгийн газрын 2024 оны 01 дүгээр сарын 03-ны өдрийн 02 дугаар тогтоолын 2-д "Энэ тогтоолын хавсралтаар тогтоосон төсөвт өртгийн дээд хязгаарыг бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах ажиллагаанд мөрдөж ажиллахыг төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах захиалагч нарт, ... даалгасугай" гэсэн заалтуудыг зөрчсөн байна.

Өгсөн зөвлөмж: Бараа, материал, үндсэн хөрөнгө худалдан авахаар хэлэлцэж шийдвэрлэсний дараа Засгийн газрын 2024 оны 01 дүгээр сарын 03-ны өдрийн 02 дугаар тогтоолоор баталсан "Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр шууд болон харьцуулалтын аргаар худалдан авч болох бараа, ажил, үйлчилгээний төсөвт өртгийн дээд хязгаар"-ыг мөрдөж худалдан авах ажиллагааг Төрийн болон орон нутгийн хөрөнгөөр бараа ажил үйлчилгээ худалдан авах тухай хуульд заасан журмын дагуу зохион байгуулах арга хэмжээг авч биелэлтийг хангаж ажиллах.

Төрийн аудитын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.5-д "Шалгагдагч этгээд болон холбогдох бусад албан тушаалтан нь зөвлөмжийн мөрөөр авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөөг аудитын тайланг хүлээн авснаас хойш 30 хоногийн дотор төрийн аудитын байгууллагад ирүүлнэ" гэсэн заалтын дагуу зөвлөмжийн мөрөөр хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөөг 2025 оны 03 дугаарын 22-ны дотор ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Архангай аймгийн Цахир сумын Ерөнхий боловсролын сургуулийн 2024 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс									
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага		Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Албан тушаалтны тоо	Тоо	Дүн
Шүүд гэрээгээр худалдан авалт хийсэн	1	49,714.4					1	49,714.4				
Шатахууныг жолоочийн тооцооны хуудас, нотлох баримтгүй зарлагдсан	1	647.5	1	647.5								
Дүн	2	50,361.9	1	647.5			1	49,714.4				